

ADAPTATION OF THE PERCEPTIONS OF PARENTING INVENTORY FOR TURKEY: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY¹

Seval KIZILDAĞ

Arş. Gör. Dr., Adıyaman Üniversitesi, sevalpdr@gmail.com
ORCID Numarası: 0000-0002-3357-7186

Ayşe DURAN

Arş. Gör., Adıyaman Üniversitesi, ayseduran02@gmail.com
ORCID Numarası: 0000-0002-3815-596X

Received: 28.08.2017

Accepted: 19.11.2017

ABSTRACT

The purpose of this study is to adapt 'Perception of Parenting Inventory' that was developed by Lawson (2004) into Turkish culture and to assess the reliability and validity of scale. The scale includes 28 items and six subscale named as 'enrichment- isolation-commitment-instrumental costs- continuity and perceived support' and it has a rating of the type of seven Likert. The sample group of this study which was conducted using convenience sampling method consists of 298 university students (225 female and 73 male). In order to determine the construct validity of scale, confirmatory factor analysis was conducted. According to the results, the scale has adequate fit index ($\chi^2/sd=2.33$; RMSEA=.067; CFI=.77; IFI= .78; NFI=.66; TLI=.72) and internal consistency measures for subscale varies between .42 and .80. The total internal consistency reliability is .68. Consequently, it can be said that this scale including 28 items and six subscales, is a valid and reliable measure which can be used at higher education institutions in Turkey.

Keywords: Parenting, perception of parenting, Perception of Parenting Inventory, study of scale adaptation.

¹ Bu makale, Adıyaman Üniversitesi tarafından desteklenen EFMAP/2016-001 numaralı Adıyaman Üniversitesi Öğrencilerinin Ebeveynlik Algısı: Bir Model Testi" başlıklı Bilimsel Araştırmalar Projesi'nden üretilmiştir.

EBEVEYN OLMAYA İLİŞKİN ALGI ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKİYE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Lawson (2004) tarafından üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algılarını ortaya koymak üzere geliştirilen Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'ni (EAOÖ) Türkiye'ye uyarlayarak ölçeğin üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenilirliğini test etmektir. Ölçek "güçlendirme, yalıtılmışlık, bağlayıcılık, araçsal masraflar, devamlılık ve algılanan destek" olmak üzere altı alt ölçekten oluşan 28 maddelik yedili Likert tipinde bir derecelendirmeye sahiptir. Bu araştırmanın çalışma grubunu uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 225'i kadın (%75.5) ve 73'ü erkek (%24.5) olmak üzere toplam 298 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Ölçme aracının yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Analiz sonrası elde edilen sonuçlara göre, ölçme aracının yeterli uyum indekslerine sahip olduğu görülmektedir ($\chi^2/sd=2.33$; RMSEA=.067; CFI=.77; IFI=.78; NFI=.66; TLI=.72). Ölçeğin güvenilirlik çalışması kapsamında hesaplanan iç tutarlık katsayıları alt ölçekler için .42 ile .80 arasında değişmektedir. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı ise .68'dir. Sonuç olarak 28 maddelik ve alt ölçekli olan bu ölçme aracının Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında uygulanabilecek nitelikte geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveynlik, ebeveynlik algısı, Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği, ölçek uyarlama çalışması.

EXTENDED SUMMARY**Introduction**

Parenting is a frequently used concept in the literature of counseling, psychology, early childhood education, social service, law and similar fields. This concept can be discussed as role which influences not only private life of person but also interpersonal relations. Being a parent is an important step of family lifecycles. Individuals seesaw between hope and fear about desire of being parent and they can consult different resources such as reading, making research and taking advice from environment to decide being parent (Pinguart, Stotzka and Silbereisen, 2008). It is a difficult decision to be parent and be considered within stressful living conditions of individuals (Feeney, Hohaus, Noller, & Alexander, 2001). Being parent (a) could increases the house works, stress and strain because of lack of time for especially discussion (b) could prevents the friendship of couples (c)could prevents sex life of couples (d) could increases formalized social roles for new parents (e) could increases the inequality between couples (f) could causes assessment of marriage as a negativeness especially for non-traditional women and for these reasons, transition of parent could be concluded with some dissatisfied events (Twenge, Champbell and Foster, 2003). The decision of individuals about parenting includes many questions. The question - 'What drives individuals to being parent/having a child?'- is underlined the related studies about concept of parenting (Lawson, 2004). The answer of this question is multidimensional because factors such as personality characteristics (Pinguart, Stotzka and Silbereisen, 2008), sociocultural environment, economic conditions, values of family, social policies and philosophy of life, have a determining role. In related literature, being parent is discussed with regard to two basic approaches; 'perceived value of children' and 'appeal of parenthood' (Lawson, 2004). According to perspective of the perceived value of children, individuals are motivated about being parent by the reason of having social networking with others, continuation of life, psychological satisfaction such as love; they can be alienated from this issue because of the other resources of self-fulfillment such as economic conditions, career development and recreation. (Lawson, 2004). People deal in the analyze of advantage and disadvantage about being parent. In addition to this, psychosocial characteristics such as experiences with parents or memories, level of attention to activities of adults and dependence of feminist values have an effective role about being parent in terms of appeal of parenthood (Lawson, 2004). In other words, individuals find parenting attractive or repellent with reference to their personal characteristics and experiences. According to World Health Organization, 210 million women are pregnant in every year and 46 million of these pregnancies are terminated with voluntary abortion (Turkish Association of Gynecology and Obstetrics, 2016). At the same time, this report shows that in Turkey, one in every four pregnancies results in voluntary abortion. Even though individuals do not have an abortion not only for the first baby and these statistics were analyzed through data of women, it can be said that both women and men have difficulty in decision of being parent. In reference to Turkey Family Structure' Research (2016), the ideal number of children when the conditions of individual are appropriate is examined according to the gender; the ideal number of children for women is 33% and for men, it is about 31,6% and the ideal number of children is 3. These statistics show that being parent is a decision taken according to the social-economic

conditions and the attitudes of individuals about being parent are not negative. In addition, contribution to family, support during old age and approximation of couples are the reasons of being motivated for parenthood according to this report.

In Turkey, there are researches about scales which exhibit parenting styles, parental attitudes, relationship of parent-child and family relationship and these scales has the aim of determination of how present situation parenting perceived by parents and children and also these scales evaluate the quality of relationship between parent and child. However, there is no a scale which has the purpose of perceptions of university students about the being parent in Turkey. University students are an important group which forms the future structure of family and society. In addition, parenting is a condition which influences lifespan development of children and it has visual effects on social, economical and community health care. The perception of parenting can be functional for research about marriage and family counseling in terms of implementation. Realization of misinformation about parenting and rectification of this perception and knowing which conditions individual will face, are approached within the preventive studies. From this point of view, purpose of this study is to adopt 'Perception of Parenting Inventory' that was developed by Lawson (2004) into Turkish culture and to assess the reliability and validity of scale.

Method

The sample group of this study which was conducted using convenience sampling method consists of 298 university students (225 female and 73 male). Perception of Parenting Inventory was used as a data collection tool in this study and also a form including questions about gender, class level, types of parent's marriage, education level of parents is used for personal information data. In addition this, according to the demographic information, the sample of study was composed of 38,9% of students in the third grade; 62,4% parents were prearranged marriage, 39,9% mothers were illiterate or only literate and 39,2% fathers were primary school graduate. Within the context of this study, this scale consists of 28 items and six subscale; enrichment (7, 9, 11, 13, 14, 18, 19, 24), isolation (6, 10, 20 and 25), commitment (8, 16, 17 and 28), Instrumental Costs (1, 2, 5, 12 and 23), Continuity (4, 22, 26 and 27) and perceived support (3, 15 and 21).

For the adaptation of 'Perception of Parenting Inventory' developed by Karen Lawson, all permission were taken and the scale form put into final form after necessary statistical analyses within the study of adaptation. For the applications of this adaptation study constituting part of the parental research carried out within the scope of the Scientific Research Project, permission was obtained from the concerned department of the university and the appropriate days and hours were set by communicating with the departments to be implemented. The data were collected with the participation of volunteer students after the explanation of aims of study by researchers and the implementation of scale were taken about 15 minutes. For analyze of data PASW 18 and LISREL 8.7 were used and for the construct validity, factor analysis was used and internal construct reliability was measured.

Findings (Results)

According to the result of confirmatory factor analysis $\chi^2/sd=2.33$; RMSEA=.07; NFI=.66; CFI=.77; TLI=.72 came in sight and these results show the goodness of fit index values (Schermelel-Engel and Moosbrugger, 2003). The internal consistency measures of enrichment, isolation, commitment, instrumental costs, continuity and perceived support is between .61 and .91 in the original scale and within the adaptation form into Turkish culture, it was found between .42 and .80.

Conclusion and Discussion

Perception of Parenting Inventory includes six subscale enrichment, isolation, commitment, instrumental costs, continuity and perceived support. It can be an example for the enrichment subscale 'caring for the child would strengthen me', 'my partner and I would grow closer together through the parenthood'; for the isolation subscale, 'caring for the child would interfere with the time I wanted to spend with my spouse' and 'caring for the child would interfere with me spending time with my friends'; for the commitment subscale 'parenting the child would be a never-ending responsibility' and 'I would need to care for the child for the rest of my life'; for instrumental costs subscale, 'raising the child would be financially experience' and 'caring for the child would result in extra expenses for me'; for the continuity subscale, 'the child would provide me with financial security in my old age' and 'the child would carry on my family line'; for the perceived support subscale, 'my friends and family would help me to care for the child' and 'my community would provide me with social support'. As it is seen, Perception of Parenting Inventory examines in detail perception of individual about being parent and the higher score indicates the positive perception about being parent. The factors of Perception of Parenting Inventory in the sample of Turkey are similar to the original scale in terms of construct pattern. According to the results the perceptions of university students about parenting were exhibited within the six subscales. The combined reliability values (CR) of each subscales is higher than average eigenvalue (AVE) in spite of that the values of AVE is not higher than .05. At the same time, the value of original and adaptation scale is similar in terms of coefficient of internal consistence but this coefficient consistence is under the acceptable level for some subscale (Kline, 1999). One of reasons of these results can be explained with homogenous or heterogeneous sample (Bademci, 2007). In addition, the high score of scale shows the positive perceptions about being parent.

This study has some limitations like the others research, the results of this study can be generalizable only groups which have similarities with sample of this study. For future researches, the perception about being parent will be tested on the individuals who are betrothed. The perception of individuals on this statute before marriage is clue for preventive intervention. In addition, in this study a scale which determinate the perception about parenting was adapted to Turkish culture. The adaptation of scale can not only provide advantages in terms of speed and economic but also it should be conforming to the cultural and social values. In other words, the general problem in studies about scale adaptation is the development of original scale in a different

language and culture (Boztunç-Ozturk, Eroglu and Kelecioğlu, 2015). This scale should be tested in different researches with sociocultural values to determinate the perception of individuals about parenting in Turkey.

GİRİŞ

Ebeveynlik Kavramı

Ebeveynlik psikolojik danışma, psikoloji, okul öncesi eğitimi, sosyal hizmet, hukuk ve benzeri disiplinlerde sıklıkla çalışılan kavramlardan biridir. Bu kavram bireyin gerek özel yaşamını gerekse de kişilerarası ilişkilerini etkileyen roller dizisi olarak ele alınabilir. Ebeveyn olma toplumun yapı taşı olan ailenin yaşam döngüsündeki önemli basamaklardan biridir. Ebeveyn olma kararı yüksek düzeyde belirsizliklerle ilişkilendirilmektedir (Sevon, 2005). Günümüzde bireyler çocuk sahibi olma veya olmama, kaç çocuğa sahip olacakları veya ne zaman çocuk sahibi olacakları konusunda uzun uzadıya düşünmek istemektedirler. Bu karar sadece evli bireylerin değil potansiyel ebeveyn adayı olan bireylerin de üzerinde düşündüğü bir karardır. Aile yaşam döngüsünde çocuksuz çekirdek aile aşamasında olan bireyler çocuk sahibi olmaya karar verdiklerinde ebeveyn olma aşamasına geçmektedirler. Ebeveyn olmak, genellikle zor bir karardır ve bireylerin stresli yaşam geçişleri kapsamında ele alınmaktadır (Feeney, Hohaus, Noller ve Alexander, 2001). Bireyler ebeveyn olma isteği konusunda umut ve korku duyguları arasında ikilem yaşayabilirler ve bu kararlarını verirken problem odaklı bir yaklaşım sergileyip çevresindekilerden öneriler alma, okuyup-araştırma gibi yollara başvurabilmektedirler (Pinguart, Stotzka ve Silbereisen, 2008). Bireylerin ebeveyn olmaya karar vermeleri birçok soru işaretini içerisinde barındırmaktadır. "Bireyleri çocuk sahibi olmaya/ebeveyn olmaya iten şey nedir?" sorusu ebeveynlik kavramı ile ilgili çalışmalarının temelini oluşturmaktadır (Lawson, 2004). Bu sorunun cevabı çok boyutludur çünkü bu kararda bireyin kişilik özellikleri (Pinguart, Stotzka ve Silbereisen, 2008), yaşadığı sosyokültürel ortam, ekonomik koşullar, aile değerleri, sosyal politikalar ve dünya görüşü gibi faktörler belirleyici rol oynayabilmektedir. Ebeveynliğe geçiş özellikle tartışma için zamanı azalttığına gerginliği, stresi ve ev işlerini arttırabilir; çiftin arkadaşlığını ve cinsel yaşamını engelleyebilir; yeni ebeveynler için biçimlendirilen sosyal rolleri arttırabilir; eşler arasındaki eşitsizliği arttırabilir ve özellikle geleneksel olmayan kadınlarda evliliğin olumsuz olarak değerlendirilmesine neden olabilir ve böylece ebeveynliğe geçiş evlilik memnuniyetini düşüren birtakım olaylar ile sonuçlanabilir (Twenge, Campbell ve Foster, 2003).

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre her yıl 210 milyon kadın gebe kalmakta ve bu gebeliklerin 46 milyonu istemli düşükle sonlandırılmaktadır (Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği, 2016). Aynı zamanda bu rapora göre, Türkiye'de her dört gebelikten biri istemli düşük ile sonuçlanmaktadır. Her ne kadar bireyler sadece ilk bebek için kürtaj yaptırmasalar da hem kadınların hem de erkeklerin ebeveyn olma konusundaki kararlarında zorlandıkları söylenebilir. Türkiye Aile Yapısı Araştırması'na (2016) göre bireylerin şartları uygun olduğunda istedikleri ideal çocuk sayısı cinsiyete göre incelendiğinde; kadınlar için ideal çocuk sayısı %33'lik oran ile iki çocuk iken erkekler için ideal çocuk sayısı %31,6'lık oran ile üç çocuktur. Bu istatistikten hareketle, ebeveynliğin öncelikle sosyo-ekonomik koşullara göre düzenlenen bir karar olduğu ve bireylerde çocuk sahibi olmaya yönelik tutumun tamamıyla olumsuz olmadığı söylenebilir. Aynı zamanda, Türkiye Aile Yapısı Araştırması'na (2014) göre

bireyler aileye katkı, yaşlılıkta destek, eşleri yakınlaştırma gibi gerekçelerle ebeveyn olmaya motive olduklarını belirtmektedirler.

Ebeveynlik Kavramına Kuramsal Bakış

İlgili alanyazında ebeveyn olma durumu “algılanan çocuk değeri (perceived value of children)” ve “ebeveynliğin çekiciliği (appeal of parenthood)” olmak üzere iki temel yaklaşım açısından ele alınmaktadır (Lawson, 2004). Algılanan çocuk değeri açısından incelendiğinde bireyler diğerleri ile sosyal bağlar kurma, yaşamın sürdürülebilirliği, sevgi gibi psikolojik doyum sağlama gerekçeleriyle ebeveyn olmaya motive olabilirlerken; bu isteklerinden ekonomik koşullar, kariyer gelişimi ve boş zamanı değerlendirme gibi kendini gerçekleştirmenin diğer kaynakları üzerinde birleşen nedenlerden dolayı uzaklaşabilmektedirler (Lawson, 2004). Bireyler ebeveyn olmaya karar verirlerken kar-zarar analizi yapmaktadırlar. Şöyle ki, eğer çocuk değeri olumlu algılanıyorsa (kar zarardan fazla ise) bu bireyler ebeveyn olmak isteyebilirler. Alternatif olarak, eğer olumsuz bir algı söz konusu ise (zarar kardan fazla ise) bireyler çocuk sahibi olma fikrine karşı dururlar ve bunun yerine kendilerine alternatif kaynaklar ararlar. Kar-zarar açısından değerlendirme aslında ebeveyn olmaya karar veren bireyin öncelikleri arasında ebeveynliği hangi sıraya koyduğunu ifade etmektedir. Kar-zarar analizi yaparken sosyal kaynaklar, psikolojik kaynaklar, gündelik sıkıntılar ve psikolojik iyi oluş düzeyleri de incelenmektedir (Nomaguchi ve Milkie, 2003). Sosyal kaynaklar ebeveynliğin çocuk aracılığıyla diğer kişilerle ve okul gibi kurumlarla kurduğu sosyal ilişkileri kapsamaktayken; psikolojik kaynaklar bireyin ebeveyn olmanın onun benlik kavramındaki doyumuna işaret etmektedir. Bunun yanı sıra gündelik sıkıntılar ise çocuğun eğitimi, sağlık durumu ve diğer yaşamsal ihtiyaçlarının ebeveyni fiziksel ve duygusal olarak yormasını ifade etmektedir. Son olarak psikolojik iyi olma açısından da ebeveynlik kişinin ruh sağlığını etkileyen durumlardan biri olabilmektedir. Buradan hareketle, her bireyin bir şekilde ebeveynliğin avantaj ve dezavantajlarını gözlemleyerek, araştırarak, koşullarını değerlendirerek ebeveyn olmaya karar verdiği söylenebilir. Bununla birlikte, ebeveyn çekiciliği açısından incelendiğinde ise bireyin ebeveynleri ile olan yaşantıları/anıları, yetişkin etkinliklerine yönelik ilgi düzeyi ve feminist değerlere bağlılıkları gibi belli psikososyal özellikleri onun ebeveyn olma kararında etkili olabilir (Lawson, 2004). Bir başka ifade ile bireyler kişisel özellikleri, halihazırda psikolojik durumları ve yaşantılarından hareketle ebeveynliği çekici veya itici bulabilirler.

Ebeveynlik Algısının Ölçülmesi

Ebeveynlik kavramı ile var olan kapsamlı alan yazında bu kavramın farklı boyutlarının çeşitli ölçme araçlarıyla ölçüldüğü görülmektedir. Türkiye’de özellikle ebeveynlik stilleri, ebeveynlik tutumu, ebeveyn-çocuk ve aile ilişkilerini ortaya koyan ölçeklerin kullanıldığı çalışmalara rastlanılmaktadır. Örneğin, Ebeveynlik Ölçeği (Tüfekçi ve Deniz, 2014), Çocuk Davranışını Değerlendirme Ölçeği (Diken, Topbaş ve Diken, 2009), Ebeveyn Davranışını Değerlendirme Ölçeği (Diken, Topbaş ve Diken, 2009), Ebeveyn Tutum Ölçeği (Karabulut-Demir ve Şendil, 2008), Young Ebeveynlik Ölçeği (Soygüt, Çakır ve Karaosmanoğlu, 2008), Çocuk Yetiştirme Stilleri Ölçeği (Sümer ve Güngör, 1999), Aile Ortamı Ölçeği (Öner ve Usluer, 1990), Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Ölçeği (Küçük, 1987), Anne-Baba Tutum Ölçeği (Polat, 1986), Algılanan Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (Okman, 1979),

Anne Baba Davranış Ölçeği (Uluğtekin, 1976), Anne-Baba Tutum Envanteri (Kuzgun, 1972) gibi ölçekler Türkiye'deki çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır. Söz konusu bu ölçeklerin mevcut ebeveynlik durumunun gerek ebeveynler gerekse de çocuklar tarafından nasıl algılandığını ortaya koymayı amaçladıkları gözlenmektedir. Aynı zamanda bu ölçekler ebeveyn-çocuk ilişkisinin niteliğini değerlendirmektedir. Öte yandan ilgili alan yazında, Türkiye'de gelecekte birer ebeveyn adayı olan üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algılarını ölçmeyi amaçlayan bir ölçeğe rastlanmamıştır.

Gelecekte ebeveyn olma kararı bireyin yaşam koşullarıyla da ilişkili bir durumdur. Şöyle ki, birey iş sahibi olma, rutin bir yaşam düzeni oluşturma, belirli bir ekonomik güce sahip olma gibi birçok değişkeni göz önünde bulundurarak ebeveyn olmayı belirli koşullara ve özelliklere göre planlayabilmektedir. TÜİK'e (2016) göre kadınlar ortalama 24 yaşında erkekler ise 27 yaşında evlenmektedirler. Bu yaşlar Türkiye'de eğer birey eğitime devam ediyorsa lisans eğitiminin sonrasına denk gelmektedir. Böylece, lisans eğitimi tamamlayan birçok birey için ebeveynlik konusu daha ön plana çıkabilmektedir. Buradan hareketle, özellikle üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya bakış açıları bu çalışmanın temel dayanağını oluşturmaktadır. Üniversite öğrencileri görece toplumda belli bir eğitim seviyesinde olup geleceğin aile ve toplum yapısını şekillendirebilecek önemli bir gruptur. Bununla birlikte, ilgili çalışmalarda ebeveynliğin çocukların yaşam boyu gelişimlerini etkileyen bir durum olmasının yanı sıra sosyal, ekonomik, toplum sağlığı açılarından da önemli etkilere sahip olduğu ortaya konulmaktadır. Ailedeki temel rollerden biri olan ebeveynliğe yönelik algının ölçülmesi özellikle evlilik ve aile danışmanlığı alanında uygulamaya yönelik araştırmalar için işlevsel olabilecektir. Bireyin ebeveynliğe ilişkin yanlış bilgiden kaynaklı algılarının fark edilmesi ve düzeltilmesi, sağlıklı bir ebeveynlik için hangi koşullarla karşı karşıya kalacağını bilmesi önleyicilik çalışmaları kapsamında ele alınmalıdır. Buradan hareketle, bu çalışmada Lawson (2004) tarafından geliştirilen Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin orijinal yapısının kapsayıcılığı ve psikometrik özelliklerinin kabul edilebilirliği açısından ölçeğin Türkiye'ye uyarlama çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Bu çalışmanın çalışma grubunu uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 225'i kadın (%75.5) ve 73'ü erkek (%24.5) olmak üzere toplam 298 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin demografik değişkenlerin dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel Bulgular

Değişken	Alt Değişkenler	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	225	75.5
	Erkek	73	24.5
Sınıf	1. Sınıf	56	18.8
	2. Sınıf	41	13.8
	3. Sınıf	116	38.9

4. Sınıf		85	28.5
Ebeveyn	Tanışarak-Anlaşarak	41	13.8
Evlenme Biçimi	Görücü Usulü	186	62.4
	Akrabalar veya yakın tanıdıklar aracılığıyla	66	22.1
	Töre, berdel v.b. geleneklerle	5	1.7
	Okuryazar değil veya sadece okuryazar	119	39.9
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul mezunu	115	38.6
	Ortaokul mezunu	28	9.4
	Lise mezunu	29	9.7
	Üniversite (önlisans veya lisans)	7	2.4
	Okuryazar değil veya sadece okuryazar	21	7.0
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul mezunu	117	39.2
	Ortaokul mezunu	60	20.1
	Lise mezunu	59	19.8
	Üniversite (önlisans veya lisans)	36	12.1
	Lisansüstü	5	1.7
	Genel Toplam	298	100

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunun demografik açıdan %75.5 oranında kadınlardan ve %38.9 oranında üniversite 3. sınıf öğrencilerinden oluştuğu; ebeveynlerinin %62.4 oranında görücü usulü ile evlendikleri, annelerinin %39.9'unun okuryazar değil veya sadece okuryazar ve babalarının ise %39.2'sinin ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği uygulanmıştır. Bunun yanı sıra katılımcıların cinsiyet, sınıf düzeyi, ebeveyn evlenme biçimi ve anne-baba eğitim düzeyi ile ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacıları tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği ile birlikte katılımcılara uygulanmıştır.

Orijinal Ölçme Aracı

Bu araştırma kapsamında Lawson (2004) tarafından geliştirilen ve Türkiye'ye uyarlanan EOAÖ'nin orijinal formu 28 madde ve güçlendirme (7, 9, 11, 13, 14, 18, 19, 24), yalıtılmışlık (6, 10, 20 ve 25), bağlayıcılık (8, 16, 17 ve 28), araçsal masraflar (1, 2, 5, 12 ve 23), devamlılık (4, 22, 26 ve 27) ve algılanan destek (3, 15 ve 21) olmak üzere altı alt ölçekten oluşmaktadır. Üniversite öğrencileri üzerinde geliştirilen ölçeğin güçlendirme alt ölçüğünde bireylerin ebeveyn olmaya ilişkin mutluluk, gurur, eğlence, kişisel memnuniyet, çocuğun büyümesinden haz alma, aileler için ödül, eşe daha yakın olma ve daha iyi bir kişi olma ile ilgili algıyı ölçen maddeler; yalıtılmış alt ölçüğünde ebeveyn olmanın sosyal ilişkileri ve boş zaman etkinliklerini etkilemesine ilişkin algıyı ölçen maddeler; bağlayıcılık alt ölçüğünde acil ve uzun süreli bakıma yönelik ebeveyn

sorumluluklarını ifade eden maddeler yer almaktadır. Bununla birlikte, araçsal masraflar alt ölçeğinde, finansal giderler ve duygusal ve fiziksel harcamalar ile ilgili maddeler; devamlılık alt ölçeğinde büyükanne/baba olma, aile soyunu devam ettirme, çocuk-yetişkin ilişkisi ve yaşlandığında çocuğun kendisine bakacağını tahmin etme ve algılanan destek alt ölçeğinde ise aile, arkadaş ve toplumdan alınan destek ile ilgili maddeler yer almaktadır. Ölçeğin yalıtılmışlık, bağlayıcılık ve araçsal masraflar boyutları tersten puanlanmaktadır. Ölçeği geliştiren Lawson'ın (2004) da belirttiği gibi, ölçek yedili likert tipinde geliştirilmiş ve maddeler "Kesinlikle katılıyorum (7)" ile "Kesinlikle katılmıyorum (1)" arasında derecelendirilmiştir. Ölçekten en fazla 196, en az 28 puan alınabilir. Ölçekten alınan yüksek puan ebeveyn olmaya ilişkin daha olumlu bir algıya işaret etmektedir. Ölçeğin geliştirme sürecinde altı alt ölçekten açıklanan varyans oranı %52 bulunmuştur. Aynı zamanda ölçeğin güvenirlik çalışmaları kapsamında güçlendirme alt boyutu için içtutarlılık katsayısı .87; yalıtılmışlık alt boyutu .78; bağlayıcılık alt boyutu .73; araçsal masraflar alt boyutu .74; devamlılık alt boyutu .68; algılanan destek alt boyutu .67 ve ölçeğin geneline ait iç tutarlılık katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Bununla birlikte orijinal ölçeğin geçerliği için tahmin ettirici geçerlik (criterion validity) eş zamanlı geçerlilik (concurrent validity) çalışması yapılmıştır. Ölçeğin alt ölçekleri ile ebeveynliğin önemi genel değerlendirmesinde güçlendirme, devamlılık ve algılanan destek arasında olumlu yönde anlamlı ilişkiler gözlenirken; yalıtılmışlık alt ölçeği için olumsuz yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Buna rağmen, araçsal masraflar ve bağlayıcılık açısından ise anlamlı ilişkiler gözlenmemiştir.

Ölçeğin Türkiye Uyarlaması Formunun Oluşturulması ve Uygulanması

Ölçeği Türkiye'ye uyarlamak için ölçeği geliştiren araştırmacı Karen L. Lawson'dan izin alındıktan sonra araştırmacılar tarafından ölçeğin Türkiye uyarlama formu oluşturulmuştur. Ardından oluşturulan bu taslak form önce dil uzmanlarına ardından da alan uzmanlarına ulaştırılmıştır. Dil uzmanlarından biri İngiliz Dili Edebiyatı alanında diğeri de Türkçe Öğretmenliği alanında doktora eğitimini tamamlamıştır. Dil uzmanlarının formu incelemelerinden sonra yedi alan uzmanına ölçek formu gönderilmiştir. Alan uzmanlarının 4'ü Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında dokorasını tamamlamış akademisyenler iken 3'ü Okulöncesi Öğretmenliği alanında doktora eğitimine devam eden akademisyenlerdir. Alan uzmanları formu değerlendirirken ölçek maddelerinin üniversite öğrencilerine ve ebeveynlik algısı psikolojik kavram yapısına uygun olup olmadığını göz önünde bulundurmuşlardır. Tüm uzmanlardan gelen görüşler dikkatle incelenmiş ve gerekli düzenlemeler yapılarak ölçek formuna son hali verilmiştir.

İşlem Yolu

Çalışmada uyarlaması yapılan Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'ni kullanabilmek için öncelikle ölçeği geliştiren Karen Lawson'dan ölçeğin Türkiye uyarlama izni alınmıştır. Ölçek uyarlama çalışması kapsamında gereken düzenlemeler yapıldıktan sonra ölçek formuna son hali verilmiştir. Adıyaman Üniversitesi tarafından desteklenen Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında yapılan ebeveynlik araştırmasının bir kısmını oluşturan bu uyarlama çalışmasının uygulamaları için söz konusu üniversitenin ilgili biriminden izin alınmış ve uygulama yapılacak bölümler ile iletişime geçilerek uygun gün ve saatler ayarlanmıştır. Araştırmacılar söz konusu

planlama doğrultusunda bizzat sınıflara giderek uygulamanın amacını öğrencilere açıklamışlardır ve onların gönüllü katılımını sağlayarak uygulamayı gruplar halinde gerçekleştirmişlerdir. Ölçek öğrencilere kâğıt-kalem formatında uygulanmıştır. Uygulama ortalama 15 dakika içinde tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmanın verilerinin analizinde PASW 18 ve LISREL 8.7 kullanılmıştır. Verilerin analize uygun olup olmadığını test etmek için öncelikle eksik veya hatalı girilen veriler çıkarılmış ve verilerin normallik sayılısını karşılayıp karşılamadığına bakılmıştır. Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin psikometrik özellikleri yapı geçerliği ve yapı güvenirliği aracılığıyla sınanmıştır. Yapı geçerliği kapsamında Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Bu analiz daha önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını test etmek amacıyla gerçekleştirilmektedir (Şimşek, 2006). Yapı güvenirliği kapsamında ise içtutarlılık değerlerine bakılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde uyarlaması yapılan Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği Türkiye uyarlama formunun maddelerine ilişkin betimsel bulgular sunulmuştur:

Tablo 2. Ölçek Maddeleriyle İlgili Betimsel Bulgular

Madde	Ortalama	SS	Çarpıklık	Basıklık
1	3.07	1.86	-0.50	0.82
2	4.62	1.89	-1.36	-0.11
3	5.33	1.74	0.51	-1.14
4	4.35	1.64	-0.29	-0.48
5	2.10	1.40	1.73	1.63
6	3.08	1.84	-0.44	0.76
7	5.72	1.40	1.67	-1.35
8	2.61	1.68	0.27	1.03
9	5.68	1.49	1.19	-1.24
10	5.61	1.72	0.10	-1.04
11	5.99	1.27	1.31	-1.66
12	2.85	1.64	0.32	0.97
13	5.73	1.23	1.22	-1.09
14	6.03	1.14	1.83	-1.51
15	5.01	1.58	0.06	-0.75
16	2.42	1.74	0.74	1.29
17	2.67	1.68	-0.04	0.92
18	5.94	1.26	1.90	-1.43

	19	6.55	0.72	1.65	-1.70	
	20	3.50	1.70	-0.25	0.68	
	21	5.52	1.34	1.72	-1.22	
	22	5.54	1.40	1.55	-1.21	
	23	3.04	1.56	0.46	0.96	
	24	6.60	0.73	1.38	-1.95	
	25	3.87	1.83	-0.86	0.40	
	26	5.58	1.44	0.76	-1.09	
Tablo 2’de de görüldüğü	27	4.13	1.93	-0.91	-0.21	üzere ölçek maddelerinin
ortalama değerlerinin	28	4.37	1.92	-1.08	-0.12	2.10 ile 6.60 arasında;
standart sapma						değerlerinin 0.72 ile 1.93

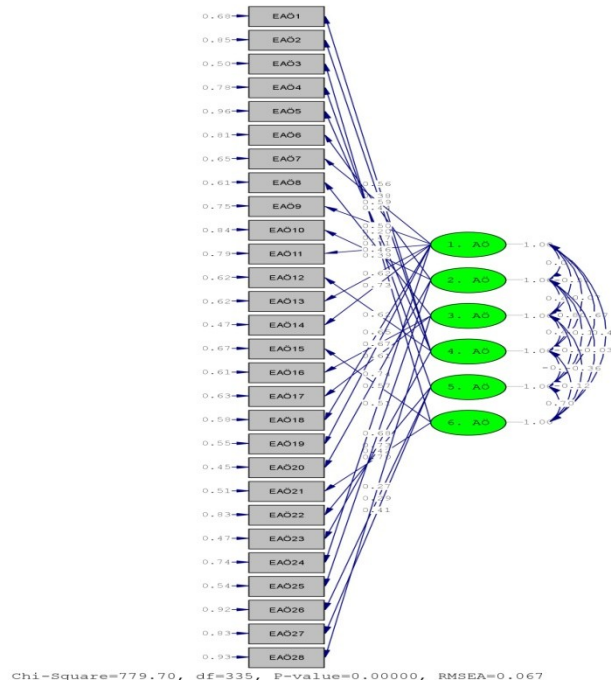
arasında; çarpıklık değerlerinin -1,36 ile 1,90 ve basıklık değerlerinin -1.95 ile 1.63 arasında değiştiği görülmüştür. Bu değerlerin -2 ve +2 aralığında olması verilerin normal dağıldığına işaret etmektedir (George ve Mallery, 2003). Böylece bu çalışma kapsamındaki verilerin de normal dağıldığı söylenebilir.

Yapı Geçerliği

Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği’nin yapı geçerliği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) aracılığıyla sınanmıştır. Yapı geçerliğini kanıtlamak için ayrıca yakınsak ve ıraksak geçerlilik yöntemleri kullanılmıştır, bu kapsamda AVE ve CR değerleri elde edilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) genellikle teorik zemin ve yapının oluşturulmasından sonra teyit ve doğrulama amaçlı kullanılmaktadır (Byrne, 1998). Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği’nin altı alt ölçeği doğrulayıcı faktör analizi kapsamında gizil değişken; alt ölçeklerde yer alan ifadeler ise gösterge değişkenler olarak tanımlanmıştır.

Şekil 1. EOAÖ'nün Türkiye Uyarlama Formuna İlişkin Tanımlanan Model

EOÖA'nın yapı geçerliği kapsamında yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçlarına göre, $\chi^2/sd=2.33$; RMSEA=.07; NFI=.66; CFI=.77; TLI=.72 olarak bulunmuştur. CFI, GFI, AGFI ve NNFI değerlerinin .90 ve üzerinde olması ve RMSEA değerinin ise .08'in altında olması beklenmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001). Buradan hareketle, Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin RMSEA değerine göre uyum indekslerinin yeterli düzeyde olduğu fakat NFI, CFI ve TLI değerlerine göre ise kabul edilebilir sınırın altında kaldığı söylenebilir. Ölçek faktörleri Türkiye örnekleminde de orijinal ölçeğin yapı örüntüsü ile benzerlik göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algıları altı alt ölçek kapsamında ortaya konulabilmektedir.

Tablo 3. Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin Örtük Değişkenleri Arasındaki İlişkiler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6
1.EOAÖ_güçlendirme	1					
2.EOAÖ_yalıtılmışlık	.07	1				
3.EOAÖ_bağlayıcılık	-0.28**	0.27**	1			
4.EOAÖ_masraflar	-0.03	0.51**	0.27**	1		
5.EOAÖ_devamlılık	0.41**	-0.05	-0.28**	-0.02	1	
6.EOAÖ_destek	0.30**	0.014	-0.25**	-0.08	0.35**	1

** $p<0.01$

Tablo 3 incelendiğinde, EOAÖ_güçlendirme ile sırasıyla EOAÖ_bağlayıcılık örtük değişkenleri arasında ($r=-0.28$; $p<0.01$); EOAÖ_devamlılık ile ($r=0.41$; $p<0.01$); EOAÖ_destek ile ($r=0.30$; $p<0.01$) anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. EOAÖ_yalıtılmışlık ile EOAÖ_bağlayıcılık örtük değişkenleri arasında ($r=0.27$; $p<0.01$) ve EOAÖ_masraflar örtük

değişkenleri arasında ($r=.51$; $p<0.05$) anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Aynı zamanda, EOAÖ_bağlayıcılık değişkeni ile sırasıyla EOAÖ_masraflar ($r=.27$; $p<0.05$), EOAÖ_devamlılık ($r=-0.28$; $p<0.05$) ve EOAÖ_destek ($r=-0.25$; $p<0.01$) anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Aynı zamanda, EOAÖ_devamlılık ile EOAÖ_destek değişkeni arasında ($r=0.35$; $p<0.01$) anlamlı ilişkiler gözlenmiştir.

Tablo 4. EOAÖ Yapılarına İlişkin Geçerlik ve Güvenirlik Değerleri

Değişkenler	AVE	CR	α
1.EOAÖ_güçlendirme	0,36	0,81	.80
2.EOAÖ_yalıtılmışlık	0,34	0,66	.64
3.EOAÖ_bağlayıcılık	0,31	0,62	.60
4.EOAÖ_masraflar	0,28	0,63	.62
5.EOAÖ_devamlılık	0,17	0,44	.42
6.EOAÖ_destek	0,44	0,70	.68

Ölçeğin benzeşim geçerliği için ortalama öz değişkenliğin 0,5'den yüksek olması ve bileşik güvenirlik oranının da ortalama öz değişkenlikten büyük olması ($CR > (AVE)/AVE > 0.5$) beklenmektedir (Hair ve diğerleri, 2009). Tablo 4 incelendiğinde EOAÖ'nin her boyutunda bileşik güvenirlik (CR) değerlerinin ortalama öz değişkenlik (AVE) değerlerinden yüksek olduğu buna karşın AVE değerlerinin .05'ten büyük olmadığı görülmüştür.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algılarını ölçmek amacıyla Türkiye'ye uyarlaması yapılan Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği, psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı niteliğindedir. Buradan hareketle, bu ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasının psikolojik danışma, psikoloji, sosyal hizmet, okul öncesi gibi farklı disiplinlerde ebeveynlik kavramının değerlendirilmesine yönelik ilgili alan yazının gelişmesine önemli katkılar sunabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma kapsamında öncelikle, ölçeği geliştiren Karen L. Lawson'dan uyarlama için izin alındıktan sonra Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin Türkçe'ye çevirisi yapılmış ve dil geçerliğine ilişkin kanıtlar sağlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin kanıt elde edebilmek için veriler analize hazır hale getirilmiştir. Yapı geçerliği kapsamında yapılan doğrulayıcı faktör analizine ilişkin kanıtlardan hareketle Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin uyum indekslerinin yeterli düzeyde olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte CFI değerinin .90'dan küçük olduğu görülmektedir ($CFI=.77$). Öte yandan CFI değeri ve RMSEA değeri kovaryans matrisi ile ilgili değerler olduğundan (Rigdon, 1996) ve bu değerlerin örneklem büyüklüğünden etkilenmesinden dolayı (Bollen, 1990) bu çalışmada RMSEA değeri dikkate alınmıştır fakat bu durum bir sınırlılık olarak da ele alınmalıdır. Aynı zamanda, EOAÖ'nin her boyutunda bileşik güvenirlik (CR) değerlerinin ortalama öz değişkenlik (AVE) değerlerinden

yüksek olduğu buna karşın AVE değerlerinin .50'ten büyük olmadığı bir başka ifadeyle ayırt edici geçerliliği düşük olduğu görülmüştür. Bu durum ölçek benzer ölçek maddelerinin tekrar etmesinden de kaynaklanıyor olabilir (Yusoff, 2015). Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla içtutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğin güçlendirme, yalıtılmışlık, bağlayıcılık, araçsal masraflar, devamlılık ve algılanan destek alt ölçeklerine ait içtutarlılık değerleri orijinalinde .61 ile .91 arasında değişirken; uyarlama çalışması kapsamında .42 ile .80 arasında değiştiği gözlenmiştir. Bu içtutarlılık katsayıları incelendiğinde ölçeğin orijinal ve uyarlama çalışmalarında birbirine yakın değerler olduğu fakat bu içtutarlılık katsayılarının bazı alt ölçekler için kabul edilebilir düzeyin altında kaldığı (Kline, 1999) görülmüştür. İchtutarlılık değerlerinin kabul edilen sınırın altında bulunmasının nedenlerinden biri örneklemin bağdaşık (homojen) ya da ayrışık (heterojen) olması ile açıklanabilir (Bademci, 2007). Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bu çalışmanın başka üniversite öğrencileri üzerinde yapılması örneklemden kaynaklanabilecek bu sınırlılığı ortadan kaldıracaktır. Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği "güçlendirme, yalıtılmışlık, bağlayıcılık, araçsal masraflar, devamlılık ve algılanan destek" olmak üzere altı alt ölçekten oluşmaktadır. Ölçek kapsamında yer alan ebeveynliğin güçlendirme boyutuna "Çocuk bakımı beni güçlendirir", "Ebeveynlik süreci eşimle beni birbirimize yakınlaştırabilir"; yalıtılmışlık boyutuna "Çocuğuma ebeveynlik yapmak eşimle olan ilişkiyi sıkıntıya sokabilir" ve "Çocuk bakımı arkadaşlarımla vakit geçirmemi engelleyebilir"; bağlayıcılık boyutuna "Çocuk bakımı hiç bitmeyen bir sorumluluktur" ve "Hayatımın sonuna kadar çocuğuma bakmakla yükümlü olabilirim" ifadeleri örnek verilebilir. Aynı zamanda, ölçeğin araçsal masraflar boyutuna "Çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak ekonomik açıdan masraflı olabilir" ve "Çocuğun masraflarını karşılamak ekstra harcamalara neden olabilir"; devamlılık boyutuna "Yaşlandığımda çocuğum bana ekonomik güvence sağlayabilir" ve "Çocuğum soyumu ve geleneklerimi devam ettirebilir" ve algılanan destek boyutuna ise "Ailem ve arkadaşlarım bana sosyal destek sağlayabilirler" ve "İçinde bulunduğum toplum bana (çocuğumu yetiştirmede) sosyal destek sağlayabilir" ifadeleri örnek verilebilir. Ölçek boyutlarından ve ifadelerinden de anlaşılacağı üzere, Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği ilerde ebeveyn adayı olma olasılığı olan bir bireyin ebeveyn olmaya ilişkin algısını çok yönlü ele almaktadır. Bununla birlikte ölçekten alınan yüksek puan ebeveyn olmaya ilişkin algının olumluluğuna işaret etmektedir.

Türkiye'de eğitim seviyesi arttıkça bireylerin ebeveyn olmaya bakış açıları da değişebilmektedir. Şöyle ki, birey iş sahibi olma, rutin bir yaşam düzeni oluşturma, belirli bir ekonomik güce sahip olma gibi birçok değişkeni göz önünde bulundurarak ebeveyn olmayı belirli koşullarına ve özelliklerine göre planlayabilmektedir. Özellikle üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algılarının belirlenmesi ileride yapılacak çalışmalarda önleyici bir rol oynayabilir. Bu da ebeveynliğe dönük akıldışı inançlar veya hatalı öğrenmelerin ortaya çıkarılmasında yol gösterici olabilir. Buradan hareketle, bu çalışma kapsamında geliştirilen ölçeğin psikolojik danışmanlar, psikologlar, sosyal hizmet ve okulöncesi eğitimi uzmanları gibi ebeveynlik algısı ile çalışan farklı meslek elemanları tarafından gerek araştırma gerekse uygulamaları değerlendirmek amacıyla kullanılabilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Böylece, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin ebeveyn olmaya ilişkin algılarına dönük psiko-eğitim programlarının geliştirilmesi ve önleyici etkinliklerin planlanması çalışmalarında bu ölçekten yararlanılabilecektir.

ÖNERİLER

Bu çalışma bazı yönleri ile sınırlılıklara sahiptir. Öncelikle bu çalışmanın sonuçları ancak örneklemin özellikleriyle benzer özellikler taşıyan bireylere genellenebilir. Gelecekteki araştırmalar için Ebeveyn Olmaya İlişkin Algı Ölçeği'nin psikometrik niteliklerinin evlilik öncesi süreçte olan sözlü/ nişanlı gibi durumda olan bireyler ve farklı örneklem grupları üzerinde de test edilmesi gerekebilir. Evlilik sürecinden önce bu statüdeki bireylerin aile işlevlerinde önemli bir etkiye sahip olan ebeveynlik rolüne ilişkin algılarından hareketle düzenlenecek önleyici müdahaleler için ipucu niteliği taşıyabilir. Ayrıca bu çalışmada ebeveyn olmaya ilişkin algıyı ölçmek için hâlihazırda olan bir ölçeğin Türkiye'ye uyarlanması yapılmıştır. Ölçek uyarlama çalışmasının hızlı ve ekonomik olması gibi avantajlarının yanı sıra özellikle ölçeğin uyarlanması yapılan toplumun özellikleri açısından o toplumun sosyal ve kültürel değerleriyle uyumlu olması gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, ölçek uyarlama çalışmalarındaki genel sorun orijinal ölçeğin hedef grubunun orijinal/ana dilinden farklı bir dilde ve farklı bir kültürde geliştirilmiş olmasıdır (Boztunç-Öztürk, Eroğlu ve Kelecioğlu, 2015). Bir uyarlama çalışması olan bu ölçeğin Türkiye'de yaşayan bireylerin ebeveyn olmaya ilişkin algılarını toplumun sosyokültürel değerleri ile birlikte ele alması için ölçeğin ilgili araştırmalarda daha çok kullanılması ve test edilmesi gerekmektedir. Son olarak, bu ölçeğin benzer ölçeklerle olan ilişkisi de incelenmeli ve birlikte değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Bademci, V. (2007). *Ölçme ve Araştırma Yöntemlerinde Paradigma Değişikliği: Testler Güvenilir Değildir*. Ankara: Yeniyap Yayınları.
- Bollen, K. A. (1990). "Overall Fit In Covariance Structure Models: Two Types Of Sample Size Effects." *Psychological Bulletin*, 107(2): 256–259.
- Boztunç, N. B., Eroğlu, M. G. ve Kelecioğlu, H. (2015). "Eğitim Alanında Yapılan Ölçek Uyarlama Makalelerinin İncelenmesi." *Eğitim ve Bilim*, 40(178): 123-137.
- Byrne, B.M. (1989). *A Primer of LISREL: Basic Applications and Programming for Confirmatory Factor Analytic Models*. New York: Springer-Verlag.
- Diken, Ö., Topbaş, S. ve Diken, İ.H. (2009). "Ebeveyn Davranışını Değerlendirme Ölçeği (EDDÖ) ile Çocuk Davranışını Değerlendirme Ölçeği (ÇDDÖ)'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları." Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Dergisi, 10(2): 41-60.
- Feeney, J. A., Hohaus, L., Noller, P. & Alexander, R. P. (2001). *Becoming Parents*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*. Boston: Allyn & Bacon.
- Hair, J. F., Black, W., Babin, B. & Anderson, R. (2009). *Multivariate Data Analysis*. N. J: Prentice Hall.
- Karabulut-Demir, E., Şendil, G. (2008). "Ebeveyn Tutum Ölçeği." *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(21): 15-25.
- Kline, R. B. (1998). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. New York: The Guilford Press.

- Kuzgun, Y. (1972). *Ana-baba Tutumlarının Bireyin Kendini Gerçekleştirme Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Küçük, Ş. (1987). *The Validity of the Turkish Form of PARI Subscales II, III, IV*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Lawson, K. L. (2004). "Development and Psychometric Properties of the Perceptions of Parenting Inventory." *The Journal of Psychology*, 138(5): 433-455.
- Nomaguchi, K. M.ve Milkie, M. A. (2003). "Costs and Rewards of Children: The Effects Of Becoming A Parent On Adults' Lives." *Journal of Marriage and Family*, 65(2): 356-374.
- Okman, G. (1979). *Bilişsel Stili Belirleyen Etkenler: Ergenler Üzerinde Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Öner, N.ve Usluer, S. (1990). "Aile Ortamı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması". İstanbul Üniversitesi VI. Ulusal Psikoloji Kongresi, 5-7 Eylül, İstanbul.
- Pinquart, M., Stotzka, C.& Silbereisen, R. K. (2008). "Personality and Ambivalence In Decisions About Becoming Parents." *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 36(1): 87-96.
- Polat, S. (1986). *Ana Baba Tutumlarının Çocukların Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Rigdon, E. E. (1996). "CFI versus RMSEA: A Comparison of Two Fit Indexes for Structural Equation Modeling." *A Multidisciplinary Journal*, 3(4): 369-379.
- Sévon, E. (2005). "Timing Motherhood: Experiencing and Narrating The Choice To Become A Mother." *Feminism and Psychology*, 15: 461-482.
- Soygüt, G., Çakır, Z. ve Karaosmanoğlu, A. (2008). "Ebeveynlik Biçimlerinin Değerlendirilmesi: Young Ebeveynlik Ölçeği'nin Psikometrik Özelliklerine İlişkin Bir İnceleme." *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22): 17-30.
- Sümer, N. veGüngör, D. (1999). "Çocuk Yetiştirme Stillerinin Bağlanma Stilleri, Benlik Değerlendirmeleri ve Yakın İlişkiler Üzerindeki Etkisi." *Türk Psikoloji Dergisi*, 14 (44): 35-60.
- Şimşek, Ö. F. (2006). "*Sosyal Bilimler ve Davranış Bilimlerinde Yapısal Eşitlik Modellemesinin Üstünlükleri: Bir Simülasyon Çalışması*." 5. İstatistik Günleri Sempozyumu, 24-27 Mayıs 2006, Antalya.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Türkiye Aile Yapısı Araştırması Tespitler Öneriler (2014). 26 Temmuz 2017 tarihinde <http://ailetoplum.aile.gov.tr/data/5550af1d369dc51954e43522/taya2013trk.pdf> adresinden alınmıştır.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2001). *Using Multivariate Statistics*. United States: Allyn & Bacon Press.
- Tüfekçi, A. ve Deniz, Ü. (2014). "An Adaptation Study of The Parenting Scale Into Turkish." *European Journal of Research on Education*, 2(2): 192-201.
- Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği (TJOD): Kürtaj Raporu. 27 Temmuz 2017 tarihinde <http://www.tjod.org/turk-jinekoloji-ve-obstetrik-dernegi-tjod-kurtaj-raporu/> adresinden alınmıştır.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2016). Aile Yapısı Araştırması. 26 Temmuz 2017 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21869> adresinden alınmıştır.

- Twenge, J. M., Campbell, W. K. & Foster, C. A. (2003). "Parenthood and Marital Satisfaction: A Meta-Analytic Review." *Journal of Marriage and Family*, 65(3): 574-583.
- Uluğtekin, S. (1976). *Çocuk Yetiştirme Yöntemleri Açısından Ana-Baba Çocuk İlişkileri. Ana Baba Davranışlarıyla Çocuğun Saldırganlık Ve Bağımlılık Eęilimi Arasındaki İlişkilerinin Araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yusoff, M. S. B. (2015). "Psychometric properties of the secondary school stressor questionnaire among adolescents at five secondary schools." *Journal of Taibah University Medical Sciences*, 10(2): 159-168.